

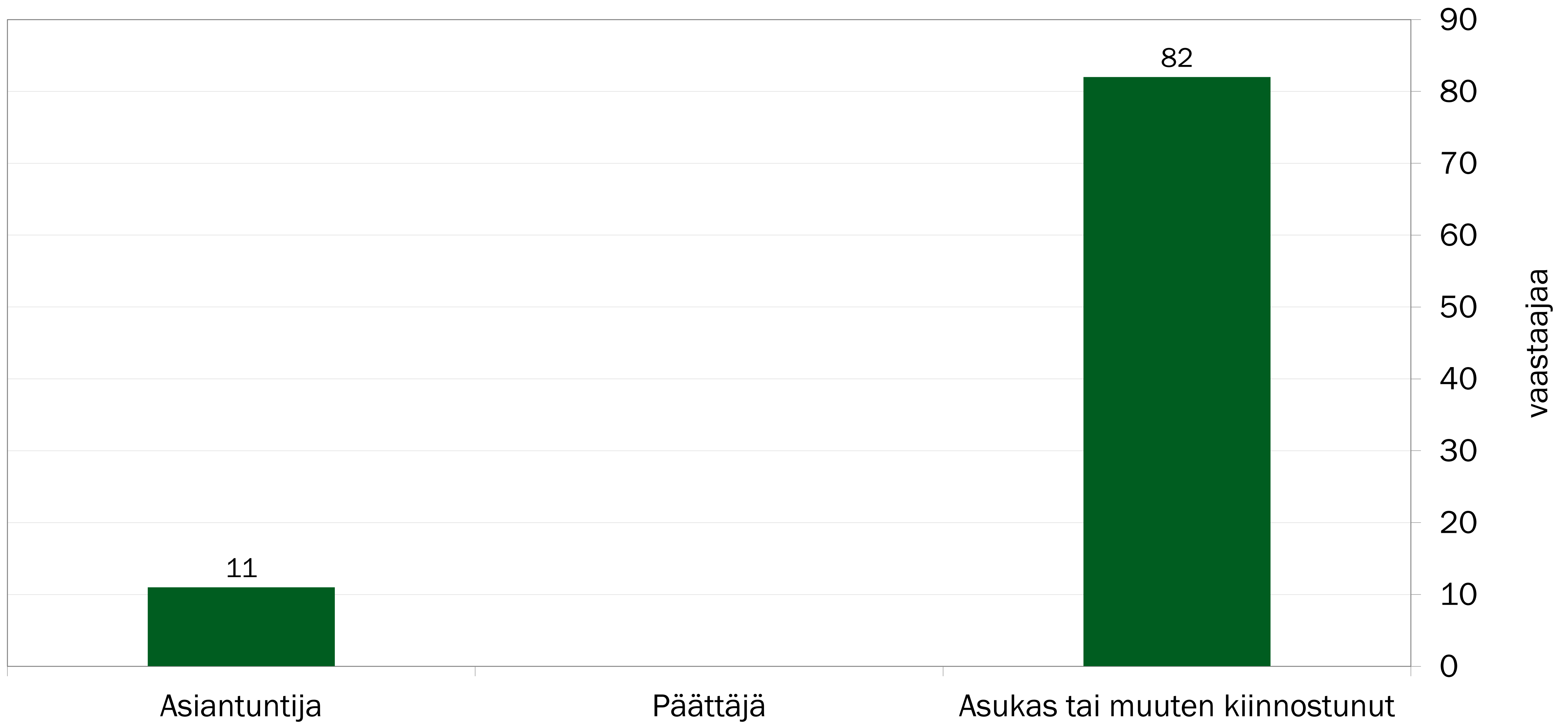
Lahti

# *Viheralueohjelma*

Tavoitekyselyn tulokset

19.4.2023

# Missä roolissa vastaat?

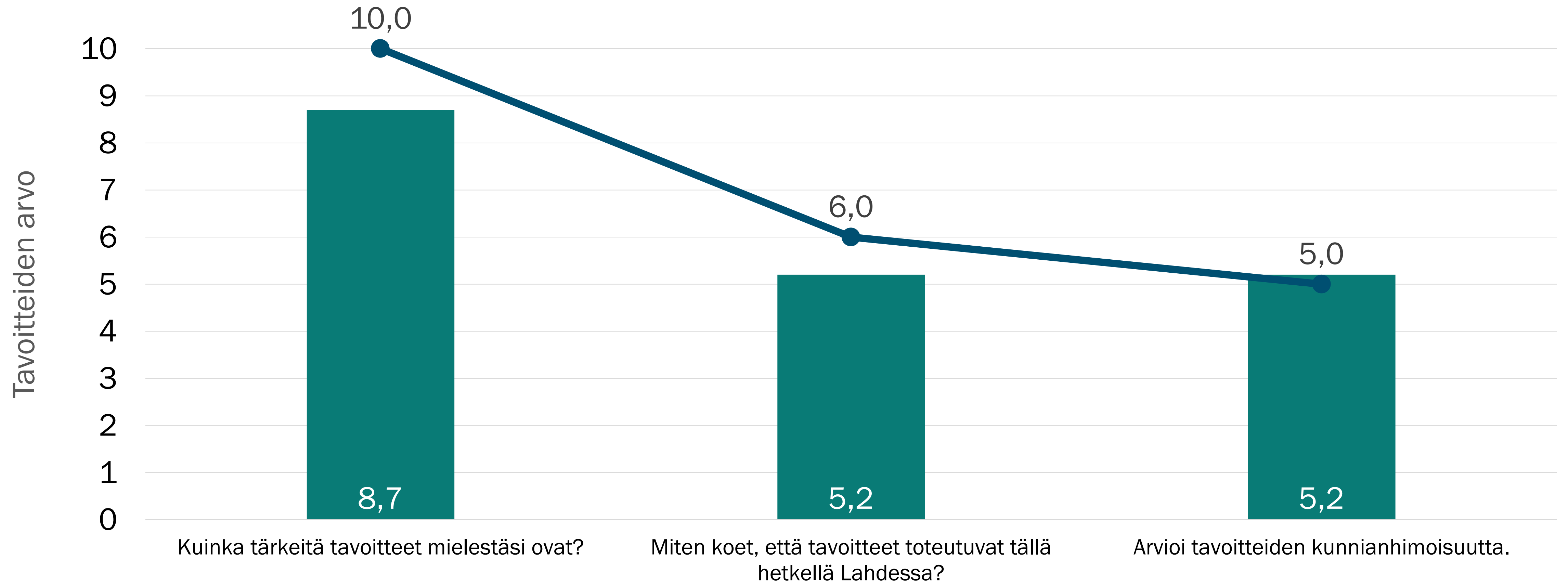


# Viheralueohjelman tavoitteet

## Luonto

- Lisäämme ja vaalimme monimuotoisuutta muodostamalla viheralueista ekologisesti kytkeytyneen siniviherverkoston ja ennallistamalla ympäristöjä.
- Kartoitamme ja suojelemme arvokkaat luonnonympäristöt siten, että lakisääteisten suojelualueiden määrä on vähintään 5 % ja niihin lisättynä muiden luonnoiltaan arvokkaiden alueiden määrä yhdessä lakisääteisten alueiden kanssa on vähintään 8 % kaupungin kokonaispinta-alasta.
- Hoidamme kaupungin omistamia virkistysmetsiä jatkuvan kasvun periaatteella turvaten luonnon monimuotoisuuden, elinvoimaisuuden, uusiutumiskyvyn ja kestävyuden.
- Vähennämme vesistökuormitusta ja parannamme pinta- ja pohjavesien laatua.

# Viheralueohjelman tavoitteet – Luonto



■ Keskiarvo ● Mediaani

# Luonto

- En osaa arvioida miten tavoitteet toteutuvat. laittaisin en osaa sanoa, jos sellainen vaihtoehto olisi.
- erityisesti olen pitkään kaivannut lisää viheralueverkostoja
- Lahti on kalsea betonikaupunki. Mitä nuo vihreät suunnitelmat käytännössä ovat, konkreettisia tekoina ja ympäristön vehreytenä?
- Viheralueiden suunnittelussa ei ole otettu huomioon ympäröivän rakennuskannan kasvua. Esimerkiksi Ankkurinpuisto -alue ja rantaraitti kaipaisivat lisää huoltoa, syynä lisääntynyt koirankakka -ongelma. Eli tarvittaisiin lisää pussitelineitä esim. Ruoriniemen kadun puolelle, roskiksia joihin pussit laitetaan ja lisäksi voisi olla kylttejä että kerääthän koiran kakkasi pois. Toinen ongelma paikka on Ruoriniemenkatu 2 edessä oleva ei taloyhtiön omistama ruohoalue, on tähän aikaan hurjan näköinen koirien käymälä. Tähän voisi kaupunki myös laittaa kieltokylttiä tai pussilaitteen. Tämä on lisääntynyt ongelma etenkin isojen koirien omistajien keskuudessa. 1.10.2003 voimaan tulleen järjestyslain mukaan koirien jätökset on kerättävä taajamien hoidetuilta alueilta. Tällaisia alueita ovat kuntien ylläpitämät ja yksityishenkilöiden hoitamat alueet. Lain mukaan koirat on pidettävä taajamissa kytkettyinä.
- voisiko olla tavoite suojella kaikki arvokkaat luontotyytit?

# Luonto

- Luonnon monimuotoisuuden vaaliminen pitäisi olla itsestään selvää myös teoissa eikä vain puheissa
- Ex. Puistopuutarhurina katsoisin pienistä helpoista toimenpiteistä muodostuvan suuria, kalliita projekteja jolloin toteutus viivästyy tai kokonaan estyy.
- Ehdottoman kannatettavia. Toivottavasti tavoitteisiin päästään. Pienvesien suojeleminen ja ennallistaminen olisivat myös tärkeitä teemoja.
- Arvokkaita luonnonympäristöjä voisi suojella enemmän prosentuaalisesti.
- Suojeltujen metsien määrä voisi olla 30%.
- Toivon että lähimetsiä ei kaadettaisi vaan lisättäisiin luonnonsuojelualueiksi.
- Suojelualueiden määrä voisi mielestäni olla vähintään 10%. Vesistökuormituksen osalta toivoisin konkreettisia mittareita (esim. hulevesien käsittely, vesistöjen ennallistamista)
- Kaupungissa on valtava kirjanpainaajaongelma, johon ei ole puututtu ollenkaan ja kuusikoita tuhoutuu ennätysvauhtia. Toivottavasti välitätte tämän tiedon Särkälle, jos hän ei ole asiaa tiedostanut. Ainakaan asiaan ei ole puututtu ajoissa ja tilannetta korjattu.

# Luonto

- Tavoitteiden toteutus mahdollista, asukkaat mukaan, autoilua tulee edelleen hillitä, ei enää yhtään parkkihallia keskustaan!
- Tosi tärkeitä tavoitteita, koska ilman luonnon säilyttämistä ei ole jatkuvuutta pitkällä aikavälillä. Elämä ei ole kestävää ilman luontoa. Nykyisellään luontoa käytetään monin paikoin liikaa.
- Suojelualueiden määrä voisi olla paljon kunnianhimoisempi. Myös monimuotoisuus muualla pitäisi huomioida, esim. uusien asuinalueiden kaavoitus.
- Suojelualueiden pinta-alan kasvattaminen on hyvä tavoite, mutta pinta-alaperusteisen tavoitteen rinnalla pitäisi olla myös laadullista tarkastelua. Missä alueiden tulisi olla ja minkälaisia, jotta ne kytkeytyvät ja luovat verkostoa kaupungin alueelle parhaimmalla tavalla. Jos niihin kytkeytyy virkistyskäyttöä, on se kaksipiippuinen juttu arvojen turvaamisen ja kehittymisen osalta. Ensimmäinen tavoite on epämääräinen. Vastaavia tavoitteita on ollut ennenkin, mutta niiden toteutumisessa esimerkiksi tarkimmalla suunnittelutasolla ja toteutusvaiheessa on ollut toivomisen varaa.
- Luonnosta huolta pitäminen pitäisi olla itsestäänselvyys.

# Luonto

- Suojelualueita pitäisi olla paljon enemmän (nykyinen tavoite hyvin vaatimaton), lisäksi pitäisi tavoitella luonnon monimuotoisuuden nostamista kaikilla alueilla, ml. keskusta ja istutukset, puistot, pienet kaistaleet ja tukea yksityisten toimijoiden tavoitteita esim. vapaaehtoisilla ohjeilla ja kampanjoilla.
- Luonnon monimuotoisuus on mennyt nyt jo liian pitkällä. Hoitamattomia lähtimetsiä, ovat kuin pommin jäljiltä, runkoja pitkin metsää. Ulkomaalaiset ihmettelevät miksei puuta kerätä ja hyödynnytetä, miksi metsät ovat hoitamattomia ryteikköjä?
- Luonnontilaisuus ja monimuotoisuus ei saa olla alisteinen taloudellisille tavoitteille
- Uudehkona lahtelaisena annan suuren arvon näiden tavoitteiden esiintuomiselle ja toivon menestystä toteutukseen. Suojelualueiden vähimmäismäärä voisi kyllä olla reilusti isompi.
- Suojelutavoite saisi olla korkeampi. Monimuotoisuuden vaaliminen erittäin tärkeää. Jatkuva kasvatus hyvä, mutta metsien käsittely liian voimallista tällä hetkellä.
- Esimerkkiä voisi ottaa Turusta. Tampereesta ja Jyväskylästä.
- Hyviä ovat, mutta tuohon metsänhoitokohtaan tulisi lisätä "avohakkuita ei tehdä kaupungin omistamissa metsissä vaan metsiä hoidetaan...



# Luonto

- Sanahelinää. Rälssin alue tuhottu, ja tuhotaan lisää. Tärkeistä pienistä luontokohteista ei välitetä, luvattua luonnonsuojelualuetta ei ole vielä tulla, luonnonmonimuotoisuutta ei ole vaalittu, ympäristöministeriön liito-orava-ohjetta ei noudateta, ei ole oikein, että greencitystä on ok merkitä/kaavoittaa lumo-kohteen (esim liito-oravat) viereen teollisuusalueita. Lahti puhuu paljon hyvää, mutta tekeekin pahaa.
- Vaikea sanoa kun ei ole käsitystä lähtötilanteesta. Prosentit näyttävät pieniltä, mutta eiköhän tällä saada taas lisää virkamiehiä pyörittämään täysin tarpeettomia projekteja joilla kurjistetaan kansalaisten liikkumista autoilla ja hävitetään joitain kymmeniä miljoonia rahaa. Keskittykää nyt ensin olennaiseen, koulut ja terveydenhuolto kuntoon!!
- Tavoitteita voisi toki myös nostaa, mutta niin että metsät asutuksen läheisyydessä olisivat turvallisia, mitä ne nyt eivät ole.
- EU:n biodiversiteettistrategian hengessä 10% tiukan suojelun tavoite olisi parempi. Kaupunkimetsien hoidossa tulisi määritellä no-go-alueita, joilla ei tehdä mitään hoitotoimenpiteitä. Näillä alueilla luonnon monimuotoisuus voi kehittyä omia teitään. Jatkuva kasvatus itsessään ei vielä lisää luonnon monimuotoisuutta, vaan hakkuissa täytyy aktiivisesti pyrkiä lisäämään monimuotoisuutta esim. jättämällä suuria puita ja lahopuita ja suosimalla sekapuustoisuutta. Paikat, joissa vanhan metsän rakennepiirteitä on jäljellä tulisi suojella.

# Luonto

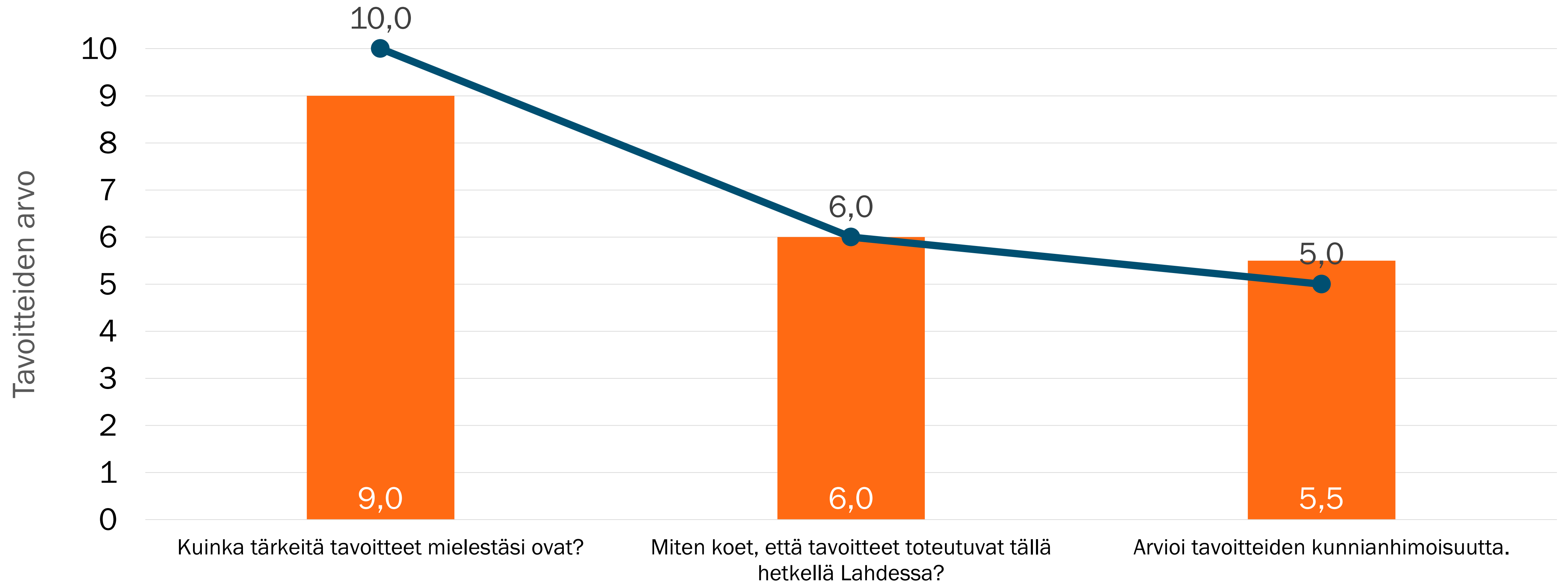
- Erittäin hyviä tavoitteita. Nykyisessäkin ohjelmassa alussa on lueteltu hyvin mm. perustuslain 20§ ja MRL:n pykälää (mm. 5§ ja 54§ eli laki korostaa monin tavoin luonnon, maisemien ja viheryhmp. parempaa huomioimista kaikessa) ja velvoittaa noudatamaan LS:lakia.
- Luontoa ja kaupungin sijaintia järvien ja metsien katveessa halutaan aina kaikessa korostaa. Kuitenkaan asukkaan näkökulmasta se ei tunnu kaupungin toimissa.
- "Metsien jatkuva kasvatus: Ylispuuharvennus ei onnistu harvesteri ja ajokonesysteemillä, tulee liian harvoja. Vois käyttää metsuri - juontovinssi - harvesteri yhdist. talvelalla, Minusta hulevesiohjelma 2011 on hyvä, miksei sitä noudateta / sovelleta. Esimerkki: Kytölä 2 / Löylykatu asemakaava-alue, jonka läpi kulkee oja, valuma-alue reilut 50ha. Samentaa Potilanjoen veden runsaiden sateiden ja sulamisvesien aikana. Asemakaavassa velvoite omakotitalon rakentajille pidättää sadevesiä tontilla. Kymmenkunta valmistunut, ainoastaan yksi toteuttanut. Lisäksi alajuoksulle lähelle Potilanjoen liittymää merkattu hulevesialue, jota ei ole toteutettu. Onkos tässä Viranomaisasiat kunnossa. Virkistysmetsissä pitää asukit eli eläimet ja kasvit mennä ihmisten tarpeiden edelle."
- Suojelualueiden määrä vaikuttaa korkealta tavoitteelta ottaen huomioon koko uuden Lahden alue. Olisi ollut hyödyllistä tietää, mikä on niiden osuus kaupungin pinta-alasta tällä hetkellä.
- Oikealla tiellä ollaan, mutta kunnianhimoisemminkin voisi asioita toteuttaa. Esimerkiksi pörriäisten katoon voisi kaupunkialueella vastata muuttamalla nurmialueita niityiksi.

# Viheralueohjelman tavoitteet

## Ihminen

- Ylläpidämme helposti saavutettavia monipuolisia virkistysmahdollisuuksia sekä terveyshyötyjä tarjoavaa lähiluontoverkoston kaiken ikäisille.
- Tarjoamme elämyksellisiä ulkoilureitistöjä sekä mahdollisuuksia kestävään liikkumiseen ja luontomatkailuun.
- Lisäämme asukkaiden mahdollisuuksia yhteisöllisyyteen tarjoamalla laadukkaita, viihtyisiä ja turvallisia rakennettuja viherympäristöjä.
- Autamme asukkaita tiedostamaan luonnon ja viheralueiden merkityksen hyvinvoinnille ja huolehtimaan vastuullisesti lähiympäristöstään.

# Viheralueohjelman tavoitteet – Ihminen



■ Keskiarvo ● Mediaani

# Ihminen

- Elämykselliset ulkoilureitistöt ja luontomatkailu eivät saa turmella olemassa olevaa luontoa. Nyt luonto on kulunut monin paikoin tarpeettomasti. Ihmisen liikkuminen luonnossa on jättänyt liian ison ja näkyvän jäljen ja se mm. pilaa luontokokemuksen.
- Palaa edelliseen. Paljon on sillä saralla vielä tehtävää.
- tulisi ottaa huomioon, että turvallinen ja monimuotoinen voivat olla ristiriidassa, toivottavasti monimuotoisuuden turvaaminen on tärkeämpää kuin kulkijoiden turvallisuus.
- Enemmän huomioitava reittien opastusta, merkintää, siten estetään nykyistä tehokkaammin luonnon eroosiota
- Virkistysalueiden tai esim. leikkipuistojen rakentaminen kierrätys- tai luonnonmukaista aineksista olisi hyvä juttu. Samoin ylijäämämaiden tai esim. purkubetonin käyttö maanrakennuksessa täyttönä.
- Rakennetuissa viherympäristöissä yhteisöllisyys ei toteudu tällä hetkellä. On vain pelkkiä leikkipaikkoja, jotka osoitettu vain lapsille tai selkeästi vain aikuisten kuntoliikuntapaikkoja. Tällä hetkellä rakennetut viherympäristöt suunnitellaan ja toteutetaan siten, että eri ikäluokat eivät kohtaa eivätkä tilat edistä yhteisöllisyyttä.
- Tämä oli jo paljon parempi 👍

# Ihminen

- Karistossa reitit liian alueellisia. Puuttuvat uusien alueiden lähelta
- On onneksi hyvin reittejä tiedos ja laavui, mutta enemmän vois säilyttää kaikkiilähimetsiä, mieltien hiilen sidontaaj ilmasto tavoitteita.
- Kestävää liikkumista estetään sillä, että kaupungissa ei ole turvallisia polkupyöräverkostoja eikä riittävästi pyöräteitä.
- Liiallista viherympäristöjen rakentamista tulisi välttää. Muutama puisto voi olla, mutta ei lähimetsien ja lähiviheralueiden kuulu olla puistoja. Siinä haaskataan energiaa ja työaika, ja se syö luonnon monimuotoisuutta.
- Tavoitteet jäävät vähän epämääräiseksi ilman viittausta nykytilaan tai muuhun (tarjotaan, autetaan).
- Päiväkotien pihat takaisin luontopohjaisiksi!
- Toivon, että kaupunki on mukana aktiivisesti kehittämässä mm ulkoilu- ja virkistysverkostoja yli kuntarajojen. Se voisi olla hyvä lisätavoite.
- "Luonto kaikille saavutettavaksi. Päiväkotien ympäristöihin kiinnitettävä huomiota, että lapsilla olisi päiväkotipäivän aikana mahdollisuus luontokontaktiin."

# Ihminen

- Reittien selkeyttä parantaa, nyt kylttejä ym vain vähän. Lisäksi huomioida sama keskustassakin. + esim. tuoda esille hiljaiset reitit
- Luontoa on myös kaupunki maisema, puuton metsä, rannaton ulappa on parasta monelle.
- Kaiken lähiympäristön ei pidä olla rakennettua vaan tulee säilyttää myös luonnontilaisia alueita lähellä asutusta. Kaikki eivät halua kulkea valmiiksi tallatuilla reiteillä, joiden maisema on pilattu opaskylteillä ja rakenteilla.
- miten laadukas ja rakennettu vihherympäristö edistävät yhteisöllisyyttä. vrt Kariniemen kuntoportaat
- Ulkoilureittien elämyksellisyys kuulostaa hieman keinotekoiselta; uskoisin monen kaipaavan itseni tavoin ensisijaisesti "vain" luonnon rauhaa.
- Lahti voisi enemmänkin hyödyntää/ mainostaa hienoja ulkoilureitistöjä..Ihan parasta Lahdessa.
- Missä ovat kaupungin virkistysalueiden ja kaupunginosien kauppojen ym ympäristöjen roskienkerääjät? Epäsiistiä joka paikassa!
- Olisi ihana jos lahti pääsisi yllättämään, ja Rälssin virkistysalue palautteisiin kuten luvattiin.
- Nämä kuulostaa hyvältä! Älkää unohtako keskusta ulkopuolisia alueita, täällä voi myös pitää puistoista huolta ja istuttaa vaikka niitä kukkasiakin

# Ihminen

- Tavoitteet ovat hyvä, mutta toteutus on mielestäni aika huonolla tasolla useassa paikassa.
- "Hyvät tavoitteet nämäkin. Kaupungin keskeiset, jopa historialliset ja kehutut vanhat oleskelu- ja kävelypuistot (kuten Pikkuveskunn.) saavat olla sitä mitä ne ovat, eikä niitä tarvitse nykyaikaistaa monenlaisilla vempelleillä ja vapaa-ajan laitteilla, joille on omat alueensa. Myös elämykselliset ulkoilureitit kuten Lehmusreitti, joka on puisto-osuuksiltaan tarkoitettu vain kapeiksi jalankulkupoluiksi, niin sinne ei saa usuttaa pyöräilijöitä, joille on olemassa hyvät erikeeen tehdyt tiet (heille pitää osoittaa omat reittinsä, josta he voivat jalan poiketa katsomaan kaunista maisemaa!"
- Tavoitteet ovat hyviä! Iso ongelma nykyään on ihmisten liikkumattomuus. Näillä toimilla siihen voidaan vaikuttaa!
- Puistoista tulisi pitää huolta paremmin kuin mitä nyt tehdään. Kasvavat koko kesän rikkaruohoja syksyllä sitten kitketään istutuksista ja pensaikoista pois. Toivoisin, että kesällä olisi kaunista ja hoidettua ympäristöä.
- Viimeinen lause hyvinkin tärkeä. Tässäkin pitää muistaa että asukit / eläimet, kasvit eivät saa jäädä ihmisten jalkoihin touhutessamme.
- Tavoitteet ovat monipuolisia ja hyvin asetettuja, esteettömien reittien ja yhteyksien luominen olisi hyvä lisätä tähän.

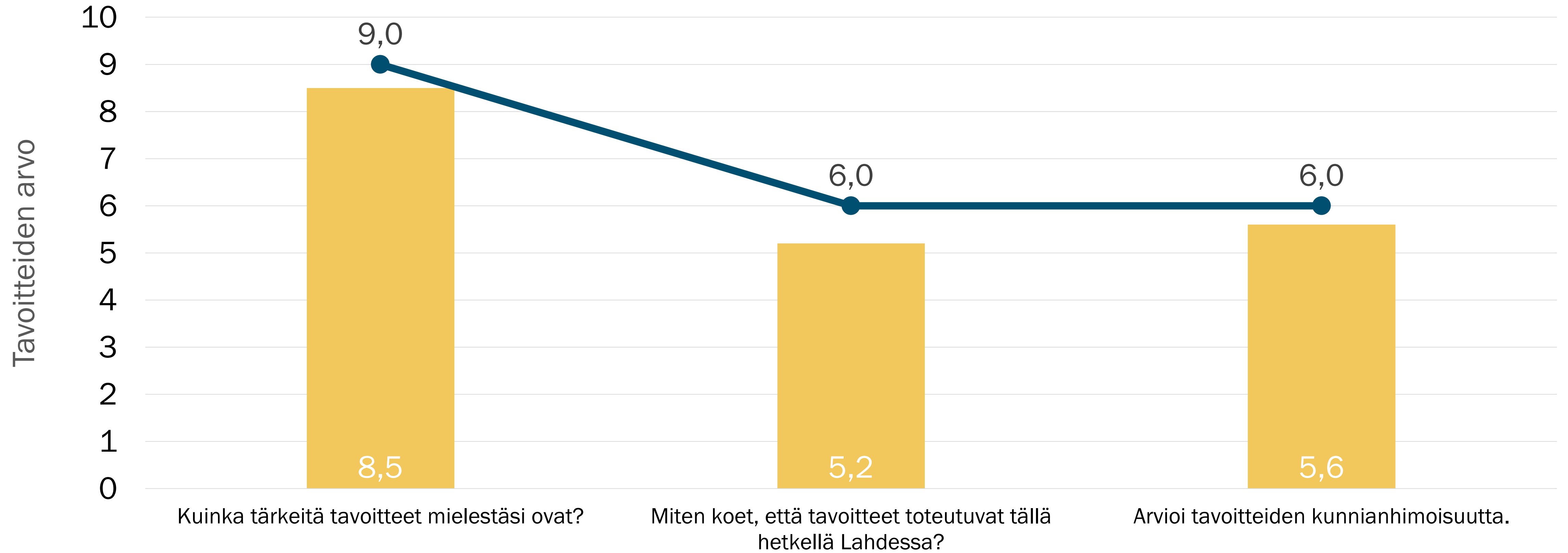


# Viheralueohjelman tavoitteet

## Maisema

- Tunnistamme ja säilytämme Lahden kulttuuriympäristöjen sekä luonnon- ja maaseutumaisemien arvot.
- Vahvistamme kaupunginosien elinvoimaisuutta, viihtyisyyttä ja tunnistettavuutta alueiden maisema-arvot, ominaispiirteet sekä identiteetti huomioiden.
- Parannamme maisema- ja kaupunkikuvaa lisäämällä kaupunkivihreän määrää julkisilla ja yksityisillä alueilla.
- Edistämme maisemanhoitoa ennallistaen arvokkaita maisemia.

# Viheralueohjelman tavoitteet – Maisema



■ Keskiarvo ● Mediaani

# Maisema

- erityisesti kaipaamaan panostusta luonnonmaisemien säilyttämiseen ja lisäämiseen
- Korostan edellistä palautetta.
- Toivottavasti Joutjärven rannan rakentaminen ei jatku enempää. Enää satakieli ei laula siellä.
- Kauniita sanoja, mutta jos esimerkiksi katsoo entiseltä linja-autoasemalta Vesijärvelle päin, niin huomaa, että maisema- ynnä muut arvot jyrätään pysäköintitalojen tieltä
- Salpausselän harjumaastossa ja sen vaikutuspiirissä nykyistä enemmän huomioitava perinnemaisema arvot, erityisesti vanhat ylispuut usein 120-200 vuotiaat.
- Perinnebiotooppien ja niittyjen kartoitus ja säilyttäminen/lisääminen olisivat myös hyviä tavoitteita. Lahteen voisi luoda Amerikan mallin mukaisen kannustinjärjestelmän, jossa yksityispihojen monimuotoisuuden lisäämiseen kannustettaisiin, siinä neuvottaisiin ja siitä palkittaisiin asukkaita.
- Kaupunkivihreän määrän lisäämiseen voisi asettaa selkeän tavoitteen, kuinka paljon lisätään.
- Nyt on kyllä ihme soopaa mistä ei saa minkäänlaista otetta mitä tällä käytännön arjeessa tarkoitetaan.
- On tärkeää säilyttää kukkuruimaisemaa, ja historialliskohteita, turhan paljon on jo hävitetty ja rakennettu..

# Maisema

- Lahden kulttuuriympäristöjen sekä luonnon- ja maaseutumaisemien arvoja ei oteta huomioon, vaan surutta kaavoitetaan niille teitä ja asuinrakentamista, sähkölinjoja ja vesi- ja viemäriinjoja.
- Maisema- ja kaupunkivihreän määrän lisääminen kuulostaa loistavalle.
- Maisemat ja kulttuuriarvot ovat tärkeitä.
- Kaupunkikuvassa on tapahtunut selkeä muutos parempaan verrattuna takavuosiin. Itse muutin vuosi sitten takaisin Lahteen asuttuani kymmenen vuotta muualla ja esim. Apoli teki suuren vaikutuksen, hienoa Lahti! Ja upeaa miten hyvin kaupunkilaiset otetaan mukaan suunnitteluun.
- Kaupunkivihreän lisääminen tavoitteena on erittäin tärkeä. Aiemmin ollut tavoite, että jokaisella asukkaalla on 300 m matka mm. Taajamametsiin, on ollut erittäin hyvä. Voisiko em. Tavoitteita konkretisoida vastaavalla tavalla enemmän?
- Maaseutumaiseman arvostusta lisättävä.
- Kiinnittää huomiota laatuun, esteetika, hyvinvointivaikutukset ja arvo elonkirjolle esim toimivatko kasvit hyönteisille ja linnuille
- Lahti on kaupunki, meidän pitää kehittää kaupunki maisemaa.

# Maisema

- Ei riittävän konkreettinen, tulosta vaikea mitata
- Erinomaiset tavoitteet. Lahden erityispiirteitä: Salpausselkää, Vesijärveä, metsiä korostettava. Vihreyttä ja viihtyisyyttä on syytä lisätä.
- Kaupunkivihreää tulee lisätä, kadunvarsipuustoa lisää, maisemassa on tärkeää säästä myös pöpelikköjä,
- Okeroisten kulttuurimaisema tuhotaan kun elinkeinoelämän alue on kaavoitettu Rälssiin kehätien varteen. Perinteisessä kulttuurimaisemassa on pellon vieressä on metsä, ei nykyaikaisia rakennuksia.
- Tulee säilyttää paljon luontoa lähellä ihmisiä, mutta vihreyden lisääminen yksityisalueilla kuulostaa kummalliselta, mun pihalle ette ala puita istuttamaan.
- Tavoitteet ovat riittävät, mutta toteutus ei mielestäni ole tällä hetkellä riittävä.
- Viihtyisyyden lisääminen kaupunkivihreää lisäämällä on hyvä asia ja auttaa ilmastonmuutokseen sopeutumisessa. Maisemien säilyttäminen on myös hyvä tavoite!
- Jalkarannan kentän (hiekkakentän) ympäristö on hankala, todella pölyävä, ympäristö. Autoilu on kestämatöntä pihakaduilla kesäaikaan kentän vuoksi. Vaatisi runsaasti uusia istutuksia ympäristöön melu- ja pölyhaittojen vähentämiseksi.

# Maisema

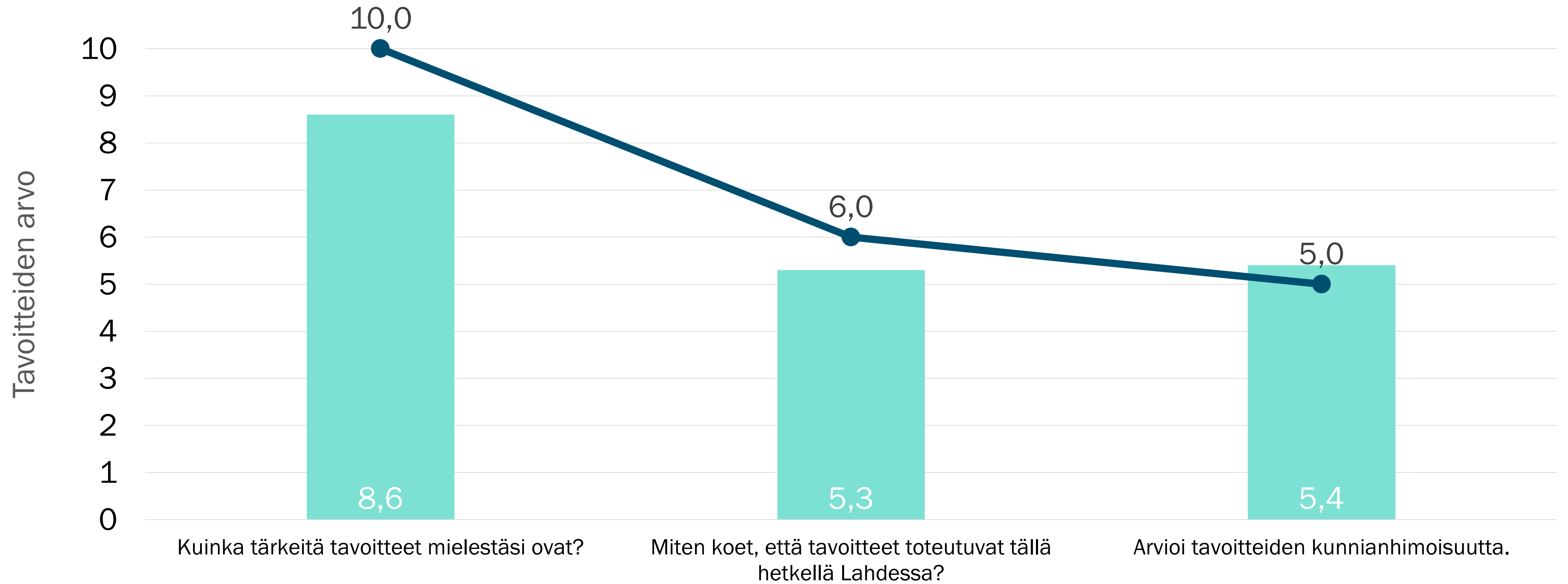
- Maisemat ovat myös hyvin tärkeitä ja kun ne yhdistyvät historiallisiin ja kulttuurihistorillisiin alueisiin, niin ne jos mitkä nostavat paikan vetovoimisuutta asukkaiden ja matkailijoiden silmissä.
- Toivon, että tavoitteet todella näkyvät käytännössä ja että niistä pidetään kiinni!
- Kaupunkivihreän määrää toivoisin lisää
- Työkenttä on laaja eikä organisaatiosta löydy riittävästi asiantuntemusta tavoitteiden saavuttamiseksi.
- Tavoitteet ovat monipuoliset ja korkealle asetetut.

# Viheralueohjelman tavoitteet

## Ilmasto

- Vahvistamme maaperän ja kasvillisuuden hiilensidontaa ja hiilen varastointikykyä metsissä sekä avoimilla ja rakennetuilla viheralueilla.
- Varaudumme ilmastonmuutoksen aiheuttamiin ilmiöihin metsissä, rakennetuilla viheralueilla ja vesistöissä.
- Monipuolistamme viheralueiden kasvilajistoa ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi.

# Viheralueohjelman tavoitteet – Ilmasto



■ Keskiarvo ● Mediaani



# Ilmasto

- Ihan kaikkien teemojen tavoitteita voisi avata vieläkin enemmän, konkreettisesti, kertomalla tarkemmin esimerkiksi tässä yhteydessä MITEN varaudutaan. Tavoitteet ovat hyviä, mutta osittain vähän ympärilyöreitä. Miten kaikkien teemojen tavoitteita arvioidaan ja onnistumista mitataan?
- -
- "Tämä on oleellista kaikessa toiminnassa. Hulevesien käsittely on yksi iso ja ajankohtainen teema myös. Tässä on yksityispiharmt suuressa roolissa. Hollolassa tehdään jo hiilinegatiivista betonia, joten tukea kaikille tämän tyyppisille teollisuushankkeille."
- Liirumlaarumia millä ei ole mitään kosketuspintaa arkeen, ainakaan itse en saa kiinni. Mitä on hiilensidonta metsissä, kuinka tiukkaan ne sidotaan, mihin ja millä? Varaudutte ilmastonmuutokse ilmiöihin, eli jos kuivuus tulee, lisäätte kastelulaitteita ennakkoon, kertokaa nyt ihmeessä mitä aiotte! Ympäripyöreillä typerillä kysymys/vaihtoehtopattereilla saatte haluamanne tuloksen kyselystä, mutta ehkä teitä kiinnostaa vaan saada tuki jollekin tulevalle turhanpäiväiselle työryhmälle joka vaan vie rahaa, mutta ei tuo luonnolle merkittävää hyvää. Lopettakaa askartelu!
- Vielä enemmän tekoja :) lisäätkää luonnonsuojelualueita. Öljyhamppu sitoo hyvin hiiltä, sen kasvijäte-varrestavoijalostaa puurakentamiseenkin.

# Ilmasto

- Hiilivarastot ovat tärkeitä. Vanhoihin metsiin kertyvää lahopuuta ei kannata pelätä, ei se ole erityinen hiilipäästö. Rakennetuilla viheralueilla tulisi suosia luonnonkasveja jotka ovat kestäviä.
- Kasvilajiston monipuolistaminen varmaan tarpeen myös metsissä? Vaikka ehkä sisältyykin tuohon edelliseen tavoitteeseen?
- Ekologiset yhteydet siirtymäreitteinä kytjeytyvät tähän teemaan suoraan ja se voisi näkyä myös tavoitteissa. Ilmastovaikutuksia ja monimuotoisuuskysymyksiä ei voi enää erottaa toisistaan ja sen tulisi näkyä tavoitteiden asettelussa.
- Hiilensidonnalla tärkein on huomioida masnkäyttömuutokset ym myllerykset. Co-carbon tutkimushankkeen mukaan kaupunkipuut pysyvät maassa aivan liian vähän aikaa, niiden istutus ja suoja-alueet saattavat olla jopa haitallisempia sidonnalla osalta. Tärkeää keskittyä kaupunkikuvan pitkä-ikäisyyteen.
- paljon tarvitaan keskusteluja ja selvityksiä että asukkaat saati päättäjät omaksuisivat uudet käytännöt
- Välttämättömät tavoitteet tässä ajassa
- Miksi ei ole tavoitetta lisätä kaupunkivihreää ihan rakennetuille alueille, lisää katupuustoa, pieniä puistoalueita ym

# Ilmasto

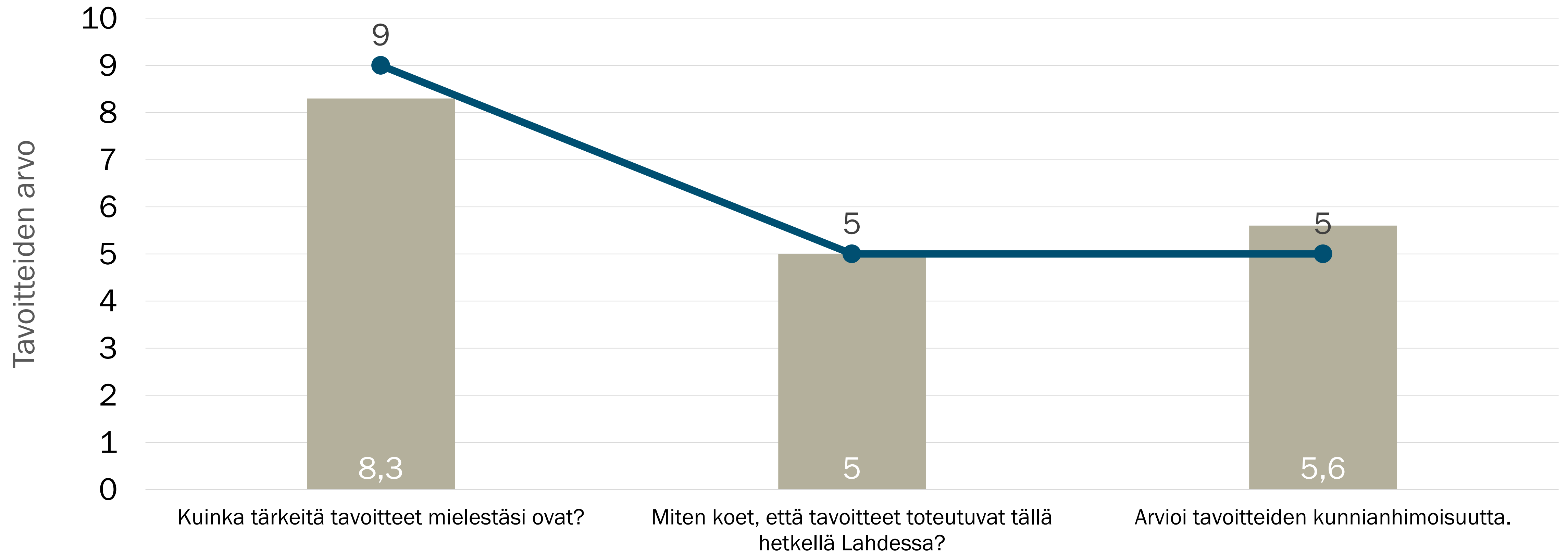
- On taas sellaista viherhömpää että en allekirjoita.
- Pientareiden kukkien ei anneta kukkia ja siementää vaan ne ajetaan kukkivana alas teiden varsilta, jonka vuoksi piennarkukat on vaarassa hävitä. Toisaalta esimerkiksi Lubiinien annetaan levitä kaikessa rauhassa niitä edes yrittämättä poistaa tien varsilta. Nämä vievät alkuperäiskasvien elintilaa. Lähimetsistä olisi silti turvallisuuden kannalta hyvä kaataa lahonneet puut (jättäen ne pötkölleen), etteivät kaadu ihmisten päälle poluilla samotessa. Roskien ja varsinkin maatumattoman jätteen kuten muovin poisto ympäristöstä tärkeää.
- "Nyt konkretiaa! Mitä tarkalleen ottaen aiotaan tehdä? Onko tavoitteita hiilipäästöjen vähentämiseen viheralueohjelman puitteissa? Esim. kunnossapidon tai rakentamisen osalta? Toivottavasti kasvilajiston monipuolistaminen tarkoittaa kaupunkiniittyjen perustamista nurmikoille ^\_^"
- Parantamisen varaa on joka paikassa, enemmän tai vähemmän. Esim. ylimaakunnalliset, seudulliset ja paikallisesti tärkeät viherväylät on joskus määritelty, mutta käytännössä puistosuunnitelmissa niitä ei näy mainittavan, eikä huomioitavan juuri ollenkaan.
- Hyvät tavoitteet, mutta epäilen niiden toteutettavuutta...
- Tavoitteet ovat yleispiirteisiä, mutta tuovat esiin useita eri näkökulmia, toimivat tässä suhteessa.

# Viheralueohjelman tavoitteet

## Tieto

- Vahvistamme päättäjien, asukkaiden ja kaupungin henkilöstön tietämystä viheralueiden merkityksistä ja niihin kohdistuvista uhkatekijöistä.
- Tuotamme ja jaamme tietoa viheralueista sekä viestimme niistä ymmärrettävästi ja saavutettavasti eri kohderyhmille.
- Toimimme aktiivisesti yhteistyössä tutkijoiden kanssa ja kehitämme toimintaamme ajantasaiseen tietoon pohjautuen.
- Seuraamme viheralueohjelman tavoitteiden toteutumista mittariston avulla säännöllisesti.

# Viheralueohjelman tavoitteet – Tieto



# Tieto

- Hienoa, tässä puhuttiinkin kaipaamistani mittareista ja viestinnästä! Arvostan erityisesti, että viheralueiden merkityksiä halutaan selvittää ja jakaa. Toivottavasti kysytään paljon asukkaiden, yhteisöjen, erilaisten viheralueiden käyttäjäryhmien kokemuksia, piilevää tietoa ja hyödynnetään niitä kehitystyössä.
- Viittaan edelliseen lausuntoon. Asukkaana ja koiranomistajana huolehdin itse siitä että pidän ympäristöni siistinä.
- Tämän Lahti-sivuston julkaisuja enemmän luonnosta virkistysalueista ja niiden kestävästä käytöstä. Myös palautekyselyt kuten tämä, ovat erittäin tervetulleita.
- Tiedotus on oleellista, että saadaan ihmiset hereille ja ymmärtämään näiden ideoitujen uudistusten välttämättömyys.
- Viheralueohjelman toteutumisen seuranta tulisi näkyä selkeämmin ja läpinäkyvämmiin kaupunkilaisille kuin nykytilanteessa näkyy.
- "Tämä nyt on aivan turhaa ja eipä ole viheralueista mitään valistusta kuulunut 😊 Oletteko te vähän pihalla kaikesta??"
- Enemmän esim luonto-ohjaajien tapahtumia?

# Tieto

- Tiedottamista ei koskaan voine olka liikaa, tiedotuskanavat monipuolisesti siten, että tavoittaa eri ikäiset asukkaat
- Tosi tärkeä kohta myös tämä! Asukkaiden hyväksyntä toimenpiteille tai niiden tekemättä jättämiselle lisääntyy, ja luonnon ymmärrys paranee mitä enemmän materiaalia saadaan selkeästi esitettynä. Toisto on hyvästä.
- "Toivottavasti myös mittareista pääsee antamaan palautetta! Tavoitteita tulee seurata konkreettisella tavalla, muuten tavoitteet jäävät liian ylätasolle. Tärkeintä toteutumisessa on se, miten tavoitteet kytjeytyvät päätöksentekoon. Pelkkä tiedon lisääminen ei auta, vaan näihin tavoitteisiin tulee sitoutua suunnittelussa ja päätöksenteossa. Tärkeimpiä kysymyksiä lienevät maankäytön suunnittelu, liikenne ja metsien käyttö ja hoito."
- Hyvin tärkeä aihe, tarvitaan ymmärrystä luonnon itseisarvosta + sen tuomista arvoista esim. hulevesien hallintaan, terveyteen ym
- Tasapuolinen asukkaiden kuunteleminen, toteuttaminen.
- "Kuinka uskottavaa on tavoitteiden toteutumisen seuranta jos arvioitte toteutumista oman tietämyksenne pohjalta? En usko että näihin tavoitteisiin vetoamalla asukkaat voisivat vaikuttaa oman ympäristönsä suunnitteluun ja päätöksentekoon riittävästi."

# Tieto

- Kansalaisvalistus on vaikea laji, varsinkin näissä poliittistakin riitaa aiheuttavissa ympäristöasioissa, mutta voimia ja viisautta työhön!
- Erittäin tärkeää tuoda tietoa lisää, miksi asioita tehdään näin.
- "Tässä on nyt puhe vain viheralueista, mihin on unohdettu metsät, LS alueet ym. Pohdintaa, joka asiakohdassa kysymys kunniahimoisuudesta, miksi 10 on liian kunnianhimoinen? Jos pitää hyvänä, vastaus pitäisi olla 5, vai mitä?"
- Miksi ei ole jo tehty????
- Ihmiset täytyy saada ymmärtämään luonnon arvo. Ymmärtämään että hänen heittämä roska voi olla eläimelle kuolema ja lopulta löytyä omalta ruokalautaseltakin. Ymmärtämään se että jokainen voi valinnoillaan ehkäistä luonnon saastumista jo osto vaiheessa. Ymmärtämään käyttämiensä kemikaalien tuottaman ympäristön saastumisen ja valitsemaan luontoystävällisiä tuotteita. yms
- Erityisen tärkeää, että viheralueet säilytetään kaavoituksessa kaupungin kasvaessa. Tämä olisi päättäjien hyvä hoksata. Biodiversiteettistrategia ja ennallistamisasetus tuovat myös tavoitteita kaupunkiviheralueiden määrälle, nämä kannattaa huomioida etukenossa, ettei myöhemmin tule yllätyksiä.



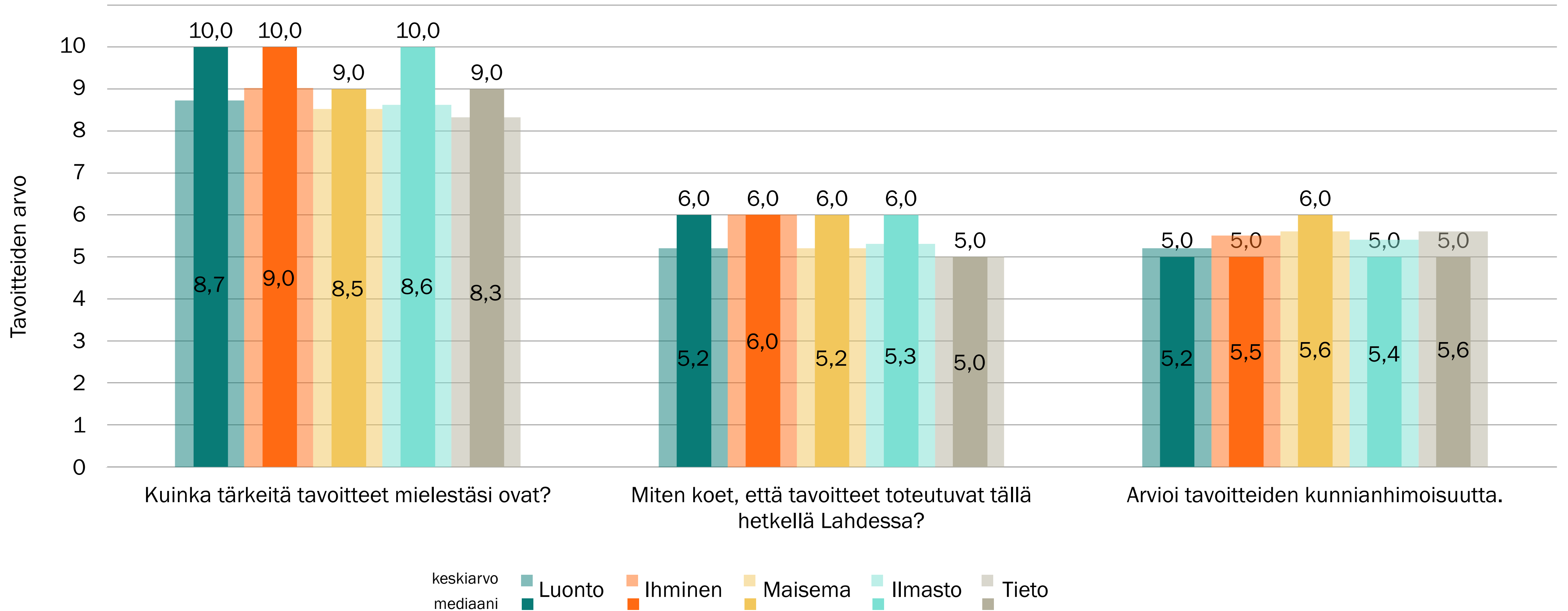
# Tieto

- "Valistusta tarvitaan aina. Viheralueohjelmassa tulisi myös tarkastella, miten on noudatettu aikaisempia ohjelmia ja selvityksiä. Mm. viimeksi v. 2010 on Lahden osalta koottu kaikki seikat, jotka liittyvät asiaan, raportissa ""Laahden maisemarakenne ja viheralueet"" (sellainen pitää tehdä myös Nasstolaan osalta). Siinä on maisemien lisäksi otettu huomioon myös ekologisesti tärkeät viherväylät (kuten Porvoonjoki), mutta asiaa ei mitenkään ole huomioitu mm. Rälssin alueen suunnitelmissa. Kj.Pekkaa Timonen toteaa Lahden Kestävyys strategiassa"" mm., että ""Kaiken kehitykseen tulee tapahtua ekologisesti kestäväällä tavalla"". Lahden Apoli: ""Laadukas ympäristö muodostuu hyvästä arkkitehtuurista, hyvin toteutetusta katumiljööstä, maisemasta ja tarinoista."" - Myös puistoissa pitää ""tarinat"" näkyä!"
- Tavoitteita, joiden toteutettavuus leijuu ilmassa. Epäilen!
- Viheralueiden hoitoon panostettava, ovat lähes koko kesän hoitamattomia.
- Paljon on vielä Lahdessa ihmisiä, jotka eivät välitä ympäristöstään tuon taivaallista. Eli tietoa pitää jakaa vaikka välillä tuntuisi toivottomalta.
- Hyvin asetetut tavoitteet, yleisen tietoisuuden lisääminen on tärkeää uudenlaisten ratkaisujen käyttöön ottamisessa. Samoin yhteistyö tutkimuksen kanssa.

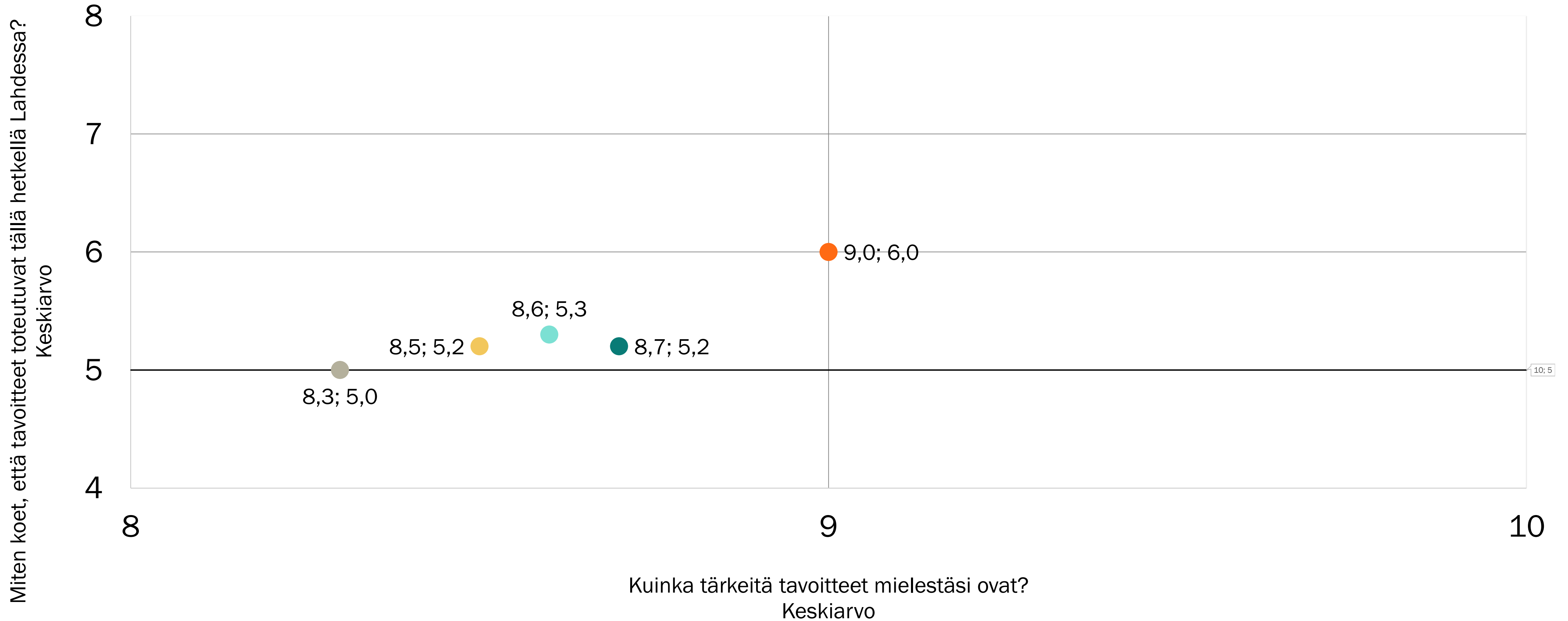
# Tieto

- Useat tutkimukset osoittavat että mitä monimuotoisempi on jokapäiväinen elinympäristö (ts. puisto, päiväkodin piha jne) sitä paremmaksi kehittyy ihmisten vastustuskyky mm. autoimmuunisairauksia vastaan. Nykyhetkellä kaupunki parturoi mm. "puskittumiseen" vedoten kaupungin alueita aivan liikaa. Toivottavasti tähän on tosiaan tulossa muutos. (Epäilen vahvasti että vanhoista, vääristä tavoista ei noin vain pääse eroon.)

# Viheralueohjelman tavoitteet – asukaskysely



# Viheralueohjelman tavoitteet - yhdistelmä



Luonto

Ihminen

Maisema

Ilmasto

Tieto